

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، اقی
آیلنی (۳۵) غروشدور .

ممالک اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، اقی
آیلنی (۹) فرانقور .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اضطارات

آبونه بدلی پشتدر .

§

مملکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله یں یازیلر احاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هنر تعلق مجموعه اسلامیه در .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ارباب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۶۱

۹ شوال ۱۳۳۱

پنجشنبه

۲۹ اغستوس ۱۳۲۹

جلد ۱۱

اضطارات

رساله من آل مدیغی کو - تزلک شرطیله
یتون یازیلر هر هانکی رغزت طرفدن
انتباس و اونو بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک ر ضح و اوقوناقلی
ارلدی و آبونه صره نومروسی محتوی
بولونمسی لازندر .

§

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لری نیک فرانسیزجه ده یارلمسی رجا
اولنور .

§

پاره کوئدرلدیکی زمان نه یه راز اولدیغیک
واضعا بیلدیرلمسی رجا اولنور .

ایدلشدی؛ بوتئیلرک حیز آرای حصول اولاسی ایچین داهانه قادر زمان بکلیه جکر؟!.. جوابی حقیقه بر آبد خجالت تشکیل ایدجک اولان شو حیرت آور استفهاملره قارشى انسان نه دیه جکنى بيلمه یور. ظنمه قایرسه بو آنه قدر یازیلان مقاله لر، سرد ایدیلن فکر لر بر اکثریت منصفیه لزوم اصلاحاتی تقدیر ایتدیره بيلمکدن باشقه برشیته یارامادی. لکن یالکیز اصلاحاتک لزومنه قائل اولقله ایش بیتیمی ایدی؟ هیهات! حتی سنه لرجه بوفکر اوزرنده اصرار ایتسهک - نته کیم بدایت مشروطیتدنبرو یابدیغمز کبی - تصور آتمزک آینه فعلده انطباعی تأمین ایدمه مدکنصکره ینه صفرا لید چیقارز. هرکسک آغزنده (مدرسهر محتاج اصلاحدر) نقراتی دوران ایدوب طور یور؛ یتیشیر آرتق! بودعوی مرتبه ثبوته واردی، میدان علانیه بتون عربیانغلیه چقیدی؛ بوحقیقت بدیهیه یی تکرار ایدوب طور مقده بر فائده متصور دکلدرد. بوندنصکره اصلاحاتک ساحه فعلیاتنده جولان ایتلی. وقتک قیمتى تقدیر ایدوب بر موفقیت کوسترمکسزین های هوی ایله کچیردیکمز درت سنهیه آجیالی یز. چونکه بکله مکّه تحملز یوقدر. احتمال که اصلاحات مطلوبه حصولدیر اولنجهیه قدر ینه آیلر، سنه لر کچر. فقط بودفعه شمیدیکی پروغرامه بعض دروس نافعّه علاوه ایدرک ضررلرمزى ممکن مرتبه تلافی ایتکه چالیشمالی یز.

از جمله: درسخانه لره لسان عربک عملی صورتده تحصیلى. تأمین ایتک اوزره مکالمات و تمرینات عربیه درسی علاوه ایتک بزم ایچون نه درجه واجب، ونه قدر فائده لیدر؟ بز نرهبه وارسهق: «سنه لرجه عربجه او قودیتکیز حالده عربجه قونوشمقدن، بولسانده تحریراً افاده مرآمدن عاجز سکز» دییه اتماماتده بولنیورلر. فقط حق لیدرلر. چونکه برلسانی او کریمک دیمک اولا: اولسان ایله تکلمه قادر بولنق، ثانیاً اولسانده یازلمش کتابلری او قویوب آکلایه بيلمک، ثالثاً اولسانده افاده تحریریه ده بولنق ملکه سنی استحصال ایدمه بيلمکدن عبارتدر. ایشه بودستوره کوره لسان عربیه انتساب ایدمه بيلمک ایچون هر حالده درسخانه لره مکالمه عربیه درسی قویغه مجبورز. بویه اولمادینى صورتده عربی منتسبی اولدیغمزى کیمسه یه قبول ایتدیره مه یز.

همده بوندن ایدمه جکمز استفاده پک عظیم اوله جقدر. اولاً: بواصول ایله لسان عرب تحصیل اولندقدنصکره پک چوق لغات حافظه یه آلمش اوله جفندن علمی، فنی، اخلاقى، فلسفى، تاریخی نه قدر آثار عربیه واریسه قولایجه آکلایه بیایرز. چونکه بوکبی آثار، المزدده کی قواعد کتابلرنده اولدینی کبی دائماً عینی بکلرک تکرریله حاصل اولان عربی برلسان ایله یازلیوب خالص عربجه ایله یازلمشدر. مثلاً: تاریخدن ابن قتیبه نک «کتاب الامامة والسیاسة» سندن بر بشی ویا ابن الاثیرک تاریخ کاملندن بر صحیفه یی، یاخودده (مقدمه ابن خلدون) دن بر فصلی آچهم؛ دیدیکم لسان عرفیدن اثر کوره بیلمی یز؟ نه کزر! بالعکس رنگین بکلرله دونادلمش رونقدار بکلر، طبعیلکنى، ساده لکنى، فصاحتی محافظه ایتش معنیدار عبارلر کوزمره چارپارکه اصل عربجه

بالذات کوردیکی یاخود کندی همجنسارینه حس ایتدیردیکى حظ واسطه سیله تحصیل ایلر. بناءً علیه خوداندیش؛ دیکرلرینک سعادتى ساحه اندیشه سندن اسقاط ایتکه حتی کندی مسعودی نقطه نظرندن بیه فنا بر حساب یامش، حسابنده یا کلمش دیمک اولور.

ستوارت میل Stuart Mill به نته هامک نظریه اخلاقیه سنی ایکی نقطه ده اصلاح ایچون چالیشیور:

(۱) حظلرک یالکیز کمیتی دکل، کیفیتى ده حسابیه آلییور. بعض لذاتده کندیلرینى غیر قابل مقایسه برحاله قویان بر کیفیت، بر قیمت حقیقه Valeur intrinseque واردر. بونوع حظلر، داهانه کمیتى، داهانه کنیش... الخ، فقط داهانه قابا حظوظ ایله موازنه ایدیلنجه، شرطلری ویا نتیجه لری آلام عظیمه دن عبارت بولونسه بیه، ینه اولنره شایان ترجیح کورونور. حظوظ روحیه ویا قلبیه ایله حظوظ حواسک مقایسه سندن چیقاجق نتیجه ایشه بویه در: «ناخوشنود برسوقراط اولق، البته محظوظ برطوموز اولقندن چوق دکرلى در.»

(۲) ستوارت میل اخلاقک مبدأ اولی اولق اوزره صورت قطمیه ده «سعادت بشریه» یی کوسته ریور. بوسعادتى اعلایه معطوف اولان هر عمل ایی در، اونی تهلکه یه دوشورده یاخود تعویق ایدن هر عمل ده فنادر.

عبداللطیف نوزاد

ایکینجی مقاله ده کورولن «منهج اختیاری» تعبیری «منهج اختیاری» صورتنده تصحیح اولونمالیدر. ینه مذکور مقاله نک صوکرینه طوغرو اوقونان (شوراسیه وار: حظ ذیلن شیء، فاعلیت انسانیه نک مقصد و بناءً علیه اولی دکلدرد...) عباره سنده کی (و بناءً علیه) تعبیری اورادن قالدیرارق بر جمله صوکران کلن عباریه یی شویله اوقومالیدر: («غایه» ده و بناءً علیه «خیر» ده بقاء، انبساط قابیلترى...)

طیبه عذر مره حرکت فکریه:

مکالمات و تمرینات عربیه درسی

مدرسهرلرک اصلاح و احتیاجات عصرله متناسباً انکشاف و ترقیسی ایچین شمیدییه قدر یازیلان مقاله لره، اورته یه سوریلن فکرلره دقتله نکهبان اولور و بر وقتلر عالم اسلامه نشر انوار معارف ایدن او مؤسسه فیضا فیضک یوکسلمه سنی، اوج ترقیه صعودینی منتسببندن بولندیم جهته دکل، صلاح امتی آنده کوردیکم حیثیتله وبتون موجودیتله، افراطکارانه بر صورتده آرزو ایدردم؛ فقط دوراقبالنده بیت الحکمه لرله، رواق الحکمه لرله، دارالفنونلریله عالم عرفانه میدان اوقویان مدرسهرلرک صوکر زمانلرده اسکی روح علمی بی ضایع ایتسی، احتیاجات زمانه دن بیکنه قالمسی سببیه کیردیکى کریوه انحطاطدن، حفرة تدنیدن قورتیله بيلمه سیچون یازیلان بومقاله لر عجبانه یه یارادی؟! کرک بزده، کرک اولیای امورده نه کبی تأثیرلر براقدی؟! ارباب اختصاصمزدن مرکب بر هیئت علمیه تشکلی و بوهیئت فاضله دن احتیاجات عصره موافق، تطبیقندن ثمرات نافعّه اقتطاف ایدیه بیه جک بر پروغرام تربیتی تمی

تمرین و مکالمه تعقیب ایتمکدن باشقه برشی دکدر . بناء علیه ینه تکرار ایدیورم : بو خصوصده کی نقصانمزی تلافی ایچون بوسنده اعتبار آدرسخانه لره « مکالمات و تمرینات عربیه » درسنی علاوه درجه وجودددر .

برکی - بوز طاع درسعات طلبة علومندن

م . صالح وجدی

مَقَالَات

الواجب الانتباه :

فأنتبروا یا اولی الالباب

بلغارلرک روم ایلیده اشغال ایلدکاری مسلمان مملکتلرنده مدنیت نامنه ارتکاب ایتدکاری فضایحک مهملرندن بریسیده تنصر ماده سی اولمش ؛ بودین دشمنلری ، بومیداندهده خیلی آت اوینا تمشدر .

بیوک قرال (!) فردیناندک نشر ایتدیکی معهود بیان نامه سیله محاربه نك هلال و صلیب نامنه بر مجادله اولدیغنی اعلان ایلمسنه رغماً ، بز روم ایلیلر ادیان بو درجه حرمتسزلیکک یکرمنجی عصر مدنیتده بومرتبهیه واصل اوله جغنی ، اوروپا عالم مدنیت و انسانیتک قارشیسنده دین نامنه بوقدر وحشتلری ارتکاب ایتدیره جک قدر بلغارلرک جسور اولدقلرینی تخمین ایتیموردق .

بز اويله ظن ایدیوردق که بو عصرده ایکی حکومت ، ایکی عسکر اراسنده حادث اولان بر محاربهده محاربهیه اشتراک ایدنر صف حربده ایکن دوچار تعرض اولور . محاربهده بولونمایانلر ، اختیارلر ، قادینلر ، چوققسار تجاوز کورمزلر ؛ بلکهده اونلرک هر درلو حقنه حرمت اولنور . مکر اويله دککش . حقوق نامنه ، انسانیت نامنه ، مدنیت نامنه کائناتده نه وار ایسه بونلرک هپسنی آیاقلر آلتنه آلمق بلغارلرک شانندن ایمش .

بز اويله ظن ایدیوردق که محاربه اوله جق ، اوغراشیله جق ، نتیجهده طرفیندن بری غالب کله جک ، فقط غالب کلن قوت ؛ مغلوب اولان حکومتک مجروحلرینه ، اسیرلرینه ، صف حربدن خارج بولونانلره ، محاربه سز استیلا کوردن مملکتلر اهالیسنه برشی دینلمه یه جک ، محاربه نك یکرمنجی عصره لایق بر محاربه اولدیغنی فعلاً ده کوستریله - جک ... مکر اويله دککش . بوکی آثار مدنیتی ، بلغارلرکی شرف نامنه هیچ برشیئه مالک اولمایان ، انسانیتک بتون خصائصندن جداً محروم بولونان بر ملتدن بکله مک ، مفترس حیوانلردن رحم و شفقت امید ایتک قیلندن ایمش .

بز اويله ظن ایدیوردق که محاربهده هر نه ارتکاب اولنورسه اولنسون ، یالکز برشی محترم طوتوله جق : دین . اوت ، دینه تعرضی ، معبده تجاوزی هیچ بکلیه میوردق . مکر بوندهده الدامشز .

بودر . حالبوکه اصول تمرین و مکالمه اوزره مدت مدیده ممارسات لسانیده بولمادقجه بوکی آثار نامنه قولایاقله آکلاشیله ماز .

ثانیاً : مصر ، بغداد ، شام ، صیدا کی شهرلرده ملل اسلامیه نك تهذیب اخلاقنه ، ترفیه حالنه ، علمییه نك ترقیسنه خادم لسان عرب ایله یازلمش برچوق مجله لر ، مجموعهلر نشر اولنیور ؛ بومجمله لرده تفسیره ، حدیثه ، توحیده ، تاریخه ، فقه و فتاویه ، لغات و ادبیاته ، تراجم احواله ، شئون علمییه دائر نادیده مقاله لر ، تفرقه لر یازیلیور ؛ شیخ محمد عبده لر ، فرید وجدیلر کی . مستثنا سیالر ظهور ایدیورده چوغمزک بو حرکت عامیه دن خبری بیله اولمایور . ایشته بونک باشلیجه سببی ده ینه بزم لسانیده کی نقصانی تحصیلمز اولور . مسلکمز نامنه بوحال اسف اشتاله نه قدر آغلانسه آزدر . لکن لسان عرب بویله براتیق صورتده مکمللاً تحصیل ایتدیرلدکدنصکره بوحالده . بویکانه لکاره نهایت ویریلیر . هر طالب علم دیگر مراکز علمییه نك احوالندن ، ترقیسندن ، حرکت فکریه سندن ، آثار منتشره سندن خبردار اولور . بوسایهده بتون مدارس قانون تکامله توفیقاً کعبه ترقیه واصل اولور . همده بالعموم مدرسه لیلر قلب واحدکی اولوب آرهلرنده مسلک حسی ، مسلکدش سوکیسی اویانیر .

مسلکمزک حیاتی نقطه نظرندن یک مهم اولان بومسئله حقنده قطعاً اهلکار طاور انما لیدر . چونکه تحصیل لسان ایچون اک امین یول اصول تمرین اولدیغنی آشکاردر . بونی ایلاک اول کشف ایدن (امیل اوتو) در . بالاخره بواصول بالعموم آوروپا لسانلرینه تطبیق اولنوب بوندن یک چوق ثمرلر اقتطاف ایدلدیکی ، حتی اک چتین لسانلردن معدود اولان آلمان و انکلز لسانلری بیله اصول مذکوره سایه سنده آتی ، یدی آیده تحصیل اولدیغنی بشیر فؤاد یک اصول تعلیمنده مقام استحسانده سویلیور . بتون مال مترقیه بویله قولای و مستحسن بر اصول سایه سنده بر مجبوریست سیاسی ایله یکدیگری نك لسانی آکلامغه چالشدقلری صیراده تحصیلنده مجبوریست دینه بولنان عربجه یی اصول مذکوره یه توفیق ایتکه ، تحصیانی ساده لشدیرمه کیچون چالشمیه لم ؟

امین اوله لم که : اغلاقات و منازعات لفظیه ایله ، تعمیقات بیهوده ایله مملو اولان حال حاضر قواعد کتابلرندن ملکه لسانیه حصولی بکلمک چوق بیهوده در . بز قواعد عربیه نك غایه سی اولان لسان عربی تکلمده خطادن احترازی و کلام عربی درستی و قومی لایقیله حاصل ایتک ایچون بیله ساده و مختصر ، بی سود قیل و قالدن عاری اولان ، فقط مجتهدلر یتشدیرن مدونات متقدمینه مراجعت ایتک اضطرارنده بولنیورز .

دیماک ایسترمکه : قواعددن مقصود اولان غایه یی بیله تأمین ایده مین المزده متداول قواعد عربیه کتابلری تحصیل لسان ایچون قطعاً کافی دکدر . ذاتاً قواعد تحصیل اولمش برلسانی تعمیر و اصلاح ایچوندر . شوخالده انسانه لسانی اوکوره جک یا اهل لسانله اختلاط و یا اصول